

ÉGŐ, DE EL NEM HAMVADÓ...
(2MÓZ 3,1-15)

Elhangzott 2015. február 1-jén
a Debrecen–szabadságtelepi református gyülekezetben

Előíma:

Atyáinknak Istene! Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja!

Milyen boldogság így kimondani a Te nevedet, Téged megszólítani! Hiszen Te kérted a Te szolgálótól, hogy nemzedékről nemzedékre így szóljanak Hozzád azok, akik Téged keresnek! Hiszen Te megtartottad hűségedet és szövetségedet a Tieid iránt, és kiterjesztetted azt a mi Urunkban, Jézus Krisztusban az egész teremtett világra, minden népre és nemzetre. Így minden nyelv hirdetheti és hallja a Te dicséretedet.

Hálát adunk Neked Urunk, Istenünk, hogy most, amikor egybegyűjtöttél bennünket, ezen a Teneked szentelt helyen, akkor mi is ezt tehetjük. Hozzád kiáltunk nyomorúságból, fájdalomból, kiúttalanságból. Vagy éppen Hozzád kiáltunk reménységből, örömkömben hálaadással, hogy megőrizted életünket, megtartottad hitünket, vezettél bennünket a közös imádságban, vezettél bennünket mindennapjainkban.

Köszönjük, hogy most kész vagy velünk közölni Szentlelked, és Igéd által a Te szent irgalmadat és szeretetedet. Kérünk, fogadj el bennünket és láss meg, amint vagyunk!

Jöjj közel hozzánk! Érintsd meg a mi szívünket, és add, hogy meggazdagítson bennünket a Te akaratod Krisztus Jézusért, a mi megváltó Urunkért!

Ámen.

Alapige:

Mózes pedig apósának, Jetrónak, Midján papjának a juhait legeltette. Egyszer a juhokat a pusztán túlra terelte, és eljutott az Isten hegyéhez, a Hórebhez. Ott megjelent neki az Úr angyala tűz lángjában, egy csipkebokor közepéből. Láta ugyanis, hogy a csipkebokor tűzben ég, de mégsem ég el a csipkebokor. Akkor

ezt mondta Mózes: Odamegyek, és megnézem ezt a nagy csodát: miért nem ég el a csipkebokor?

Amikor az Úr látta, hogy odamegy megnézni, kiáltott neki Isten a csipkebokor közepéből, és ezt mondta: Mózes! Mózes! Ő pedig így felelt: Itt vagyok! Isten ekkor azt mondta: Ne jöjj közelebb! Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állasz! Majd ezt mondta: Én vagyok atyádnak Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene. Ekkor elrejtette Mózes az arcát, mert félt rátekinteni az Istenre.

Az Úr pedig azt mondta: Megláttam népem nyomorúságát Egyiptomban, és meghallottam kiáltásukat a sanyargatók miatt, mert ismerem fájdalmukat. Le is szálllok, hogy kimentsem őket Egyiptom hatalmából és elvigyem őket arról a földről, egy jó és tágas földre, tejjel és mézzel folyó földre: a kánaáni, a hettita, az emóri, a perizzi, a hivvi és jebúsi nép helyére. Bizony, eljutott hozzám Izráel fiainak segélykiáltása; látom is, hogy mennyire sanyargatják őket az egyiptomiak. Most azért menj! Elküldelek a fáraóhoz, vezesd ki népemet, Izráel fiait Egyiptomból!

Mózes azt felelte erre az Istennek: Ki vagyok én, hogy a fáraóhoz menjek, és kihozzam Izráel fiait Egyiptomból? De Isten azt mondta: Bizony, én veled leszek. Ez lesz annak a jele, hogy én küldelek: Amikor kivezeted a népet Egyiptomból, ennél a hegynél fogjátok tisztelni az Istent.

De Mózes azt felelte Istennek: Ha majd elmegyek Izráel fiaihoz, és azt mondom nekik: a ti atyáitok Istene küldött engem hozzátok, és ők megkérdezik tőlem, hogy mi a neve, akkor mit mondjak nekik?

Isten ezt felelte Mózesnek: Vagyok, aki vagyok. Majd azt mondta: Így szólj Izráel fiaihoz: A Vagyok küldött engem hozzátok. Még ezt is mondta Isten Mózesnek: Így szólj Izráel fiaihoz: Az Úr, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene küldött engem hozzátok. Ez az én nevem mindörökre, és így szólítsatok meg engem nemzedékről nemzedékre!

(2Móz 3,1–15)

Szeretett Testvérek!

Az elmúlt napokban, mondhatni, most már hetekben együtt imádkozott a világ keresztyénsége. Mindenütt, minden kontinensen, minden felekezet templomában ugyanazokat a bibliai igéket olvasták fel, ugyanazokat az imádságokat mondták el azért, hogy éreztesék bűnbánattal, Isten színe előtt állva: nem jó az, és nem Isten akarata, hogy szétszakítva él az egyház, és megvallva, hogy imádságban és könyörgésben szeretnénk Őhöz és egymáshoz közelebb kerülni.

Minden esztendőben a világ egy-egy más egyháza állítja össze az imahétnek az anyagát. Erre az esztendőre a Brazíliában élő keresztyének voltak azok, akik meghatározták, hogy melyek is legyenek ezek a keretek. Ahogy beleolvastam ebbe a füzetbe, megütötte a szememet meg a szívemet az a gondolat, amit leírnak ott. Hogy a között a sokféle népcsoport között, akik ott, abban a hatalmas országban beszélnek, van egy olyan is, amiben a keresztyének is élnek, de akiknek a nyelvében nincs külön szavuk arra, hogy „vallás”, hanem egész egyszerűen azt mondják rá, hogy: „jólét”. Azt mondják: az a vallás, amiben jól érezzük magunkat.

És valahogy, amikor most, az elmúlt héten arról beszélgettünk, hogy mi legyen az a jelmondat, amivel mi, a Magyarországi Református Egyház megszólítjuk a magyar társadalmat, ami kifejezné, hogy milyen is a mi egyházunk, akkor hosszú tanakodás után arra jutottunk, hogy ebben az évben mondjuk azt: a mi egyházunk, a „mindennapi egyház”, a „*mindennapok egyháza*”. S valahogy ez a kettő az én számomra összekapcsolódott. Hiszen mind a kettőben az fejeződik ki, hogy annak, ami a szent helyen történik, ott, az égő csipkebokornál, ami itt a templomban történik, annak folytatása van a mindennapokban! Azt mondtuk, és azt akarjuk majd ábrázolni, ebben a magyar társadalmat megszólító kis filmben, hogy mi nem egy „dísz-tárgy” vagyunk, hanem a szó jó értelmében vett „használati tárgy”. Mert Isten *használni* akar bennünket valamire!

Talán ez az a gondolat, ami odavisz bennünket az egyetemes imahét utolsó napjára ajánlott egyik igéjéhez, amelyet most olvastam Mózes II. könyvéből.

Azt hiszem, nagyon közismert, a gyerekek között is nagyon kedvelt történet ez. Hiszen égő csipkebokor van benne, Mózes, meg sokféle különleges, csudálatos, szép dolog. S valóban, azt lehet mondani, hogy ez a szakasz az egyik legcsodálatosabb összefoglalása annak, amit Isten önmagáról el tud mondani, és amivel meg akar bennünket bízni.

Mózes odajut az Isten hegyéhez és lát valami különleges dolgot: a csipkebokor ég, de nem hamvad el. Ellentmond a természet törvényeinek! Hiszen mind megtanultuk annak idején az iskolában, hogy mi is kell az égéshez: a gyulladási hőfokon kívül kell hozzá az éghető anyag, meg kell hozzá az oxigén, amit ez az éghető anyag elfogyaszt.

Az emberiség, amióta megvan, és a mi időnkben is, kétségbeesve keresi azt az energiát, amelyik nem fogy el, amelyik megmarad, amelyik megújul. És ebben az energia utáni hajszában rettenetes dolgokra képes az ember! Rettenetes dolgokra! Gyilkosságra, háborúra, erőszakra, elnyomásra. Vannak olyanok, akik azt feltételezik, hogy ami nem is olyan messze történik tőlünk manapság, Ukrajnában, az is erről szól. Valakik rá akarják ten-

ni a kezüket egy olyan energiaforrásra, amelyikkel aztán uralják a világot. És mindegy, hogy közben fiatalok és idősek elpusztulnak, hogy otthontalanná válnak, hogy dideregnek. Az el nem fogyó energia utáni hajsza: ez az emberiség, a bűn alá rekesztett emberiség történelme. Így is össze lehetne foglalni.

De ismerjük ezt a hétköznapi életünkből is. Hiszen még a legcsodálatosabb, legszentebb emberi kapcsolatokban is, amikor egy édesanya a szíve alatt hordozza a magzatát, az a magzat *belőle* él, valamit elfogyaszt. Valamit át kell neki adni, amit nem biztos, hogy aztán meg lehet újítani. Mennyivel inkább igaz ez akkor, amikor emberek gyűlölködve és az idegességtől eltelve mondják egymásnak, hogy: „*Rámész az idegeimre! Megeszitek még a húsmat is!*” Ebben mind-mind az van benne, hogy a világban, ebben a teremtet világban ahhoz, hogy valami fennmaradjon, ahhoz mást el kell emésztenie! El kell pusztítania! El kell fogyasztania!

Ezért áll ott Mózes földbegyökerezett lábbal az égő, de el nem hamvadó csipkebokor előtt. Mert az örökkévaló Istennek nincs szüksége arra, hogy bármit is elfogyasszon ebből a világból. Neki semmire sincs szüksége ebből a világból ahhoz, hogy az Ő ereje, energiája, hűsége és szeretete kiáradjon! Ő az a láthatatlan, mindig megújuló energiaforrás, amelyiknek nincs szüksége arra, hogy bármit is tőlünk elvegyen. Ez az égő, de el nem hamvadó csipkebokornak az igazi csodája! Az igazi üzenete!

Mózes pedig ott áll, és meghallja, hogy kivel is van dolga: „*Én vagyok Atyáidnak Istene, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene!*” Hát, szép kis csapat. Szép kis csapat. Csak amit a Szentírás leír ezekről az emberekről, akiknek a nevéhez Isten itt a saját nevét hozzákapcsolja, hát, az is borzasztó! Ezek között van csaló, van tutyimutyi, semmirekellő, hazudozó. És azt mondja Isten: „*Én mégis kiválasztottam Ábrahámot, Izsákot, Jákóbot, a Te Atyáidat, mert az ő Istenük akarok lenni.*” És erről a titokzatos, láthatatlan, soha el nem fogyó energiaforrásról, Őröla, egyszeriben kiderül, hogy: érez! „*Megláttam azt a nyomorúságot, megláttam azt a fájdalmat, amiben az én népemnek van része ott Egyiptomban, és ki fogom őket szabadítani!*”

Szinte hallja az ember az Újszövetség szavait, amikor megjelenik a Názáreti Jézus, és ránéz az ott egybegyűlt sokaságra, a betegekre, a csonka-bonkákra, az éhezőkre, a bűnösökre. És azt írja az evangélium: „*És szánalomra indult irántuk, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélkül való juhok.*” (Mt 9,36) És megszabadítja őket: „*Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi atyáinknak Istene, könyörülj, én megszabadítom őket!*”

De hát magáról Mózesről is tudjuk, hogy nem éppen egy folt és gáncs nélküli lovag. Hiszen az ezt megelőző szakaszban azt olvashatjuk róla, hogy

gyilkos indulat vett rajta erőt, amikor látta, hogy hogyan nyomorgatják az ő népét az egyiptomi munkafelügyelők. És ez a gyilkos indulat oda vezet, hogy agyonüti az egyik kegyetlenkedőt.

Ott áll egy dadogó gyilkos, és azt mondja neki Isten: *„Te el fogsz menni a fáraóhoz, s azt mondd, hogy: Engedd el az én népemet!”*

Hát ennél lehetetlenebb feladat, ennél lehetetlenebb küldetés a világon sincs! És ezt Mózes nagyon jól tudja. *„Hát még azt sem tudom megmondani, hogy kinek a nevében jövök.”* Aztán majd jönnek persze a kifogások: *„Én gyenge vagyok, nem tudok beszélni. Meg hát, ott van az a hatalmas birodalom. Hogy lehetne őket arra rávenni, hogy engedjék el ezt a jó, olcsó munkaerőt?”*

„Ki vagy Te?” Isten pedig válaszol egy különös, titokzatos mondattal, amit a magyar Szentírások így szoktak fordítani, ahogy most én felolvastam: *„Vagyok, aki vagyok! Ha majd elmész az én népemhez, és megkérdezik, ki küldött, akkor mondd azt, hogy: A Vagyok küldött engem.”*

Szeretett Testvérek! Azt gondolom, nagyon sok és nagyon mély igazság van ebben is. De mégis azt hiszem, hogy ezt a mondatot egy kicsit másképp kell értenünk. Hiszen ha az ember elolvassa az előtte meg az utána levő részeket, meg végiggondolja az egész Szentírást, ahol Isten kijelenti magát, akkor észrevevesszük, hogy a mondat igazából nem azt akarja mondani, hogy *„a Vagyok küldött”,* hanem azt, hogy *„az küldött, aki megígérte, hogy Én Veled leszek!”* *„Én az vagyok, aki mindig veled lesz!”*

Mert biztos vagyok benne, hogy Mózes ott maradhatott volna 40 nap és 40 éjjel, vagy 40 esztendőn át az égő, de el nem hamvadó csipkebokor előtt, és tanakodhatott volna, hogy megismerje és megtudja, hogy *„Ki vagy Te, Uram?”*, és semmit nem tudott volna meg belőle. Mert az, hogy kicsoda az Isten, az csak menet közben derül ki! *„Te csak indulj el, és majd meglátod! Én veled leszek!”* *„Én az vagyok, aki majd veled lesz!”*

Amikor Jézus összegyűjti a tanítványait a feltámadás után, akkor azt mondja nekik: *„Menjetek el! Induljatok el! És én veletek leszek minden nap, a világ végezetéig!”* Ha a tanítványok ott maradtak volna Galileában, azon a hegyen, akkor nem lett volna keresztyénség! Ha a tanítványok, akik bezárkóznak Jeruzsálemben, ott a felsőházban, az emeleten, nem indulnak el, s nem mennek ki Pünkösdkor a nép közé, s nem kezdenek el nekik prédikálni az Isten nagyságos dolgairól, nem lett volna egyház! *„Induljatok el! Menjetek el! És én veletek leszek!”*

Lehet azt mondani, ahogy Mózes is mondja, és majd újra, és újra fogja mondani: *„De Uram, én alkalmatlan vagyok! Ez egy lehetetlen vállalkozás! Más idők járnak már... Lehet, hogy régen lehetett az evangéliummal, a Benned*

való hittel tömegeket megmozgatni, de hát, most nem lehet. Most más szelek fújnak!” De te ne mondd ezt! Te csak indulj el, „és én Veled leszek!”

Szeretett Testvérek! Adjunk hálát azért a csodálatos, kifogyhatatlan és mindig megújuló energiaforrásért, aki irgalomra indult, aki megszánt bennünket, aki Krisztusban egészen közel jött, aki valóban nem vesz el semmit senkitől! Ő az, aki mindent ad, aki önmagát adja, önmagát adta értünk. És Ő az, aki arra biztat bennünket, ma élő, sokszor önmagunkat kevésnek, kicsinek érző keresztyéneket: *„Indulj el! Tudni akarod, ki vagyok én? Indulj el! Vidd a hírt, a jó hírt, az evangéliumot, és meg fogod látni! És azt fogod látni az életedben, a körülötted élők életében, hogy én vagyok a szabadító, az irgalmas, aki Veletek megy, aki előttetek jár.”*

Ő a mi életünknek ura, megtartója; ezért magasztaljuk Őt nemzedékről nemzedékre!

Ámen.

Utóima:

Köszönjük, Urunk, el nem múltó irgalmadat, szeretetedet, törődésedet, amellyel nem szűnsz meg bennünket keresni, és szívünkben felébreszteni a vágyakozást Irántad! És ha el tudjuk hinni, hogy amikor elindulunk a Te szavadra a Krisztus követésében, amikor elindulunk keresni a Te országodat, akkor ráadásul mindenek megadatnak nekünk. Megadatik a Te titkod, megadatik a Te velünk való közösséged. Ez alakíthat át bennünket, hogy ne alkalmatlanságunkat, kicsinységünket, erőtlenségünket nézzük. Hogy tudjuk kérni és elfogadni azt a tiszta, szent, nem más rovására élő energiát, amelyet Te adsz nekünk, amellyel átformálsz, amellyel odaállítasz, hogy hirdessük a Te nagyságos dolgaidat.

Köszönjük, hogy Te így jöttél közénk, a Te egyszülött Fiadban, és így újítod meg szövetségedet nemzedékről nemzedékre. És így kínálsz most is a szövetség megújítását a megterített asztalban, amikor odajárulhatunk, hogy közösségünk legyen Veled és egymással.

Kérünk, őrizd meg mindazokat az áldásokat, amelyeket az imahét adott nekünk: a csendességet, az együttlétet, az éneket, az imádságot, az együtt-mozdulást, az együtt-indulást. Add, hogy betöltse mindennapjainkat ez a biztos tudat: a Te jelenlétednek, igazságodnak és szeretetednek tudata!

Légy ott velünk és tekints ránk, vezess és kísérsz bennünket az elkövetkező napokban! Légy a kicsinyekkel, a nagyokkal, a békésekkel és a békétlenekkel, a betegekkel, a szomorú szívűekkel, a kérdéseikre választ

várókkal! És add, hogy eszközök lehessünk, hogy a mindennapok egyháza mutathasson Rád, aki közénk jöttél, aki megőriztél, és megtartottad számunkra a legszentebb örökséget, a mi Urunk, Krisztus Jézus által, ki-nek nevében kérünk, hallgass meg bennünket!

Ámen.

